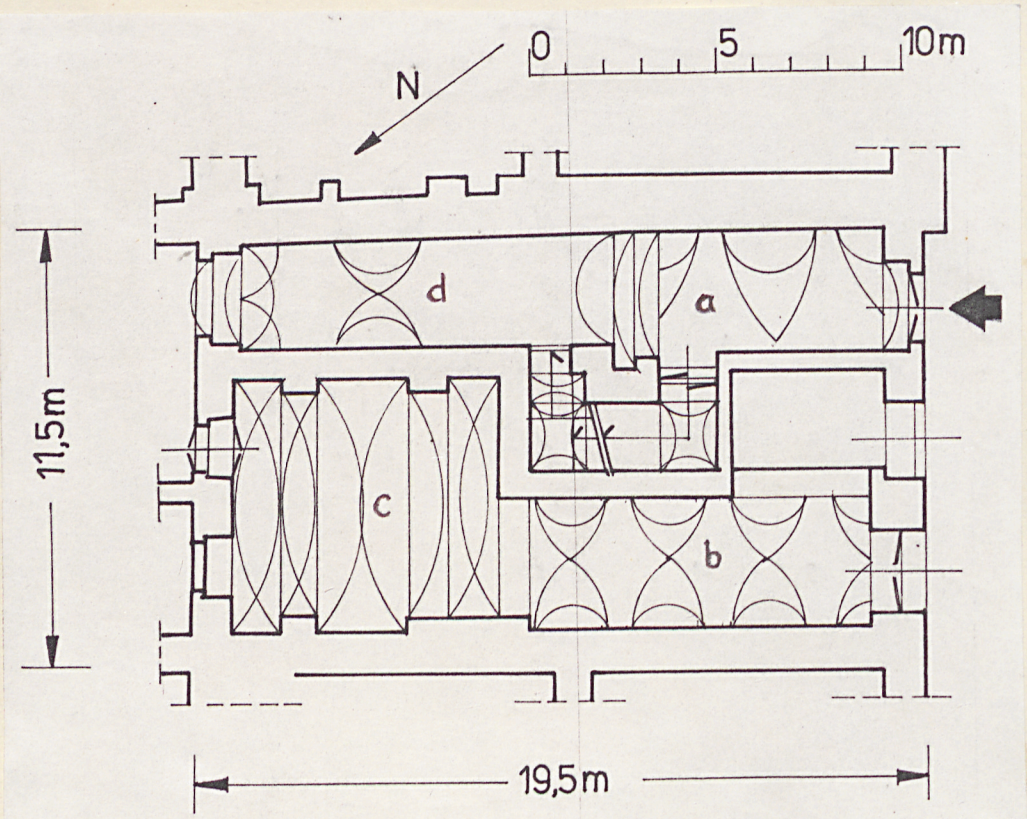

1. Obiekt
15341/1
BUDYNEK FRONTOWY
w zespole domu mieszkalnego Kamienica "Wosińska" /"Lukinowska"/

2. Czas powstania
poł.XIV w.,
k.XV w./?/,
4 ćw.XVI w.,
3 ćw.XVI w.,
poł.XVIII w.,
1887 r.

3. Miejscowość
KRAKÓW
4. Adres
Rynek Główny 37

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

a. dawna sień
b. dawny sklep
c. dawna izba tylna
d. dawny przechód

Jacek Szkolnicki /IX 1991 r./ zbiory autora

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
Dz.Śródmieście
województwo

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1. VI. 1975 r.
Dz.Stare Miasto
województwo

powiat

8. Właściciel i jego adres
Skarb Państwa /spółdzielnia
lekarska/

9. Użytkownik i jego adres
przychodnia lekarska, miesz-
kańcy, sklepy

10. Rejestr zabytków
23.05.1932
Nr A-168 z 45-IV 1936 r.
data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Pierwszy murowany budynek powstał prawdopodobnie po poł. XIV w. Poza sklepionym przedprożem, murami obwodowymi i portalem dawnego wyjścia na podwórko nic się z niego nie zachowało. Zapewne w okresie średniowiecza był jeszcze przebudowywany i wtedy nadano mu układ kamienicy miejskiej /krawowskiej/ z sieni o szerokości frontu działki oraz przechodem i dość wysoką izbą tylną; był budynkiem najgłębszym w bloku. Po przebudowie w 4 ćw. XVI w. na miejski pałac Wojciecha Padniewskiego otrzymał postać wczesnonowożytną /wg M. Filipowicz i I. Konopki budynek wzniesiono od nowa/; prawdopodobnie był jednopiętrowy, posiadał dach pograżony i kamienne schody. Przebudowa 3 ćw. XVII w. przywróciła budynkowi charakter kamienicy mieszczańskiej; z sieni wydzielono sklep, powstała klatka schodowa /za sklepem/. Budynek był dwupiętrowy, być może nakryty dachem pograżonym. Wnętrza posiadały bogate wyposażenie. Budynek został zrujnowany i całkowicie zniszczony w 1 poł. XVIII w. Nowy budynek wzniesiono bez jakiegokolwiek związku z murami budynku poprzedniego /z wyjątkiem murów granicznych/; jest on płytszy o 1/3 a układ jego wnętrza jest odwrotny. Dyspozycja jest tradycyjna, zachowawcza. Podobnie było z formą zewnętrzną - budynek nakryto dwukosowym dachem pograżonym /osłoniętym attyką. Z fasady barokowej zachowała się do chwili obecnej większość elementów /I i II p. oraz facjatka w attyce/. W 1 poł. XIX w. drobne modernizacje, /cd. na wkładce nr 1/

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja. Budynek położony jest w pd. części działki.

Materiał, konstrukcja, technika. Murowany z cegły z użyciem kamienia w partiach piwnic i w detalu architektonicznym. Mury obwodowe i traktowe piwnic z w. XV-XVIII; kondygnacji naziemnych do wysokości trzeciej kondygnacji - z w. XVIII; nadbudowa III p. - r. 1887. /z 2. poł. XII w., z XVI, XVII, XVIII/ W piwnicach sklepienia kolebkowe oraz kolebkowe o obniżonej strzałce; spocznik schodów do piwnic przykryty sklepieniem krzyżowym, XIX w., bieg górny tych schodów przykryty kolebką o obniżonej strzałce. Pomiędzy parterem a I p. część klatki schodowej również przykryta kolebką. Na parterze wszystkie pomieszczenia nakryte sklepieniami: w trakcie frontowym obydwa pomieszczenia /<...>, wtórnie podzielone/ oraz pomieszczenie w trakcie tylnym od wsch./przechód/ - sklepieniami kolebkowymi z lunetami o obniżonej strzałce, a pomieszczenie w trakcie tylnym, od zach. - sklepieniem kolebkowym na gurtach. Sklepienia parteru z w. XVIII.

Na piętrach wszystkie pomieszczenia nakryte płaskimi stropami. Więźba dachowa dwuspadowa - kalenicowa, jętkowa ze ściankami attykowymi. Dach kryty blachą.

Posadzkę piwnic stanowi utwardzone klepisko. Na parterze posadzki lastrykowe, na piętrach posadzki lastrykowe i parkiety.

Klatka schodowa w poziomie piwnic dwubiegowa z biegami rozdzielonymi spocznikiem; między parterem a I p. zbudowana na kształt litery C, tu drewniane stopnie oparte na ścianie wypełniającej duszę klatki; w wyższych kondygnacjach schody zabiegowe - betonowe stopnie osadzone wspornikowo w ścianie klatki.

Rzut. Budynek na rzucie prostokąta o dłuższej osi równoległej do kierunku pn.-pd. W piwnicach i na parterze zachowany pierwotny układ dwutraktowy częściowo zmieniony przez późniejsze przebudowy: trakt frontowy budynku poprzedzony jest przedprożem stanowiącym dodatkowy trakt dodany od pd. Na piętrach trzytraktowy z wyższym traktem środkowym mieszczącym klatkę schodową. Piwnice dostępne z sieni poprzez klatkę schodową, bądź z oficyny bocznej; pomieszczenia parterowe - z Rynku lub podwórza i klatka schodowa - z sieni; pomieszczenia pięter zaś za pośrednictwem klatki schodowej /pomieszczenia I p. dostępne ponadto z oficyny bocznej.

Bryła. Budynek, podpiwniczony, III-piętrowy, nakryty dachem kalenicowym dwuspadowym, jest zwartą bryłą utrzymaną w skali sąsiedniej zabudowy - wchodzi w skład ciągłej zabudowy pn. pierzei Rynku.

Elewacje. Fasada. Nieznacznie cofnięta w stosunku do lica fasad sąsiednich kamienic, czterokondygnacyjna, trójosiowa, o kompozycji symetrycznej z silnie zaakcentowaną osią środkową. Od wsch., do wysokości I p. minimalnie przysłonięta szkarpą domu Rynek Gł. 38. Podzielona na trzy strefy oddzielone gzymsami: parter, strefę I i II piętra, strefę III piętra. Parter opatrzone cokołem, pokryty boniowaniem o ukośnię występujących poziomych taflach w układzie równoległym pasowym, ciągłym. Sciana parteru przepruta dwoma wejściami /w osiach /cd. na wkładce nr 1/

14. Kubatura ok.6600m ³	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno-gospodarcze / XIV-poł.XVI w.kamienica miesz- czańska	17. mieszkalno - usługowe /parter - sklepy I p. - gabinety i pracownie przychodni lekarskiej
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1953 remont budynku /bez wskazań konserwatorskich/ 1969-71 remont budynku /przy ograniczonych wskazaniach kons./- wymiana większej części stolarki, zniesienie balkonu na elewacji tylnej, wyburzenie przybudówki przy elewacji, zmała parteru fasady 1972 adaptacja pomieszczeń I p.,poprzedzona badaniami polichromii 1987-88 konserwacja portalu i bramy w fasadzie Dokumentacje Z.Skupio, Sprawozdanie z prac odkrywkowo-badawczych na obecność polichromii przeprowadzonych na pierwszym piętrze, mps PKZ 1972.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) poł.XVI-poł.XVII pałac miejski II, III p. mieszkania/ poł.XVII-XVIII kamienica miesz- czańska XIX,XX kamienica czynszowa	
		Stan zachowania ogólnie dobry	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Zaleca się przywrócić mieszkania na I P., utrzymać je na II i III p. W dawnej izbie tylnej na parterze, po usunięciu przepierzeń, urządzić salę sprzedaży sklepu. Na I p.Uporządkować układ funkcjonalny,akcentując pierwotne trzytraktowe rozplanowanie. Usunąć trójkątne"boniowanie" na parterze fasady. Wszystkie prace remontowe i adaptacyjne winny być bezwzględnie poprzedzone badaniami konserwatorskimi, tak w fazie projektowania jak i realizacji.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

P. karta zbiorcza

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Widok Rynku z Pałacu Spiskiego, rys. L. Kozakiewicza, ok. 1825 r., APK, Teki Grabowskiego B25

Widok pn. pierzei Rynku, obraz olejny nieznanego autora, 2 ćw. XIX w., zbiory rodziny Maurizio

Widok pierzei Rynku między ulicami Sławkowską i św. Jana, fot. I. Kriegera z czasu ok. 1860 r.

Kartografia

Plan zabudowy Rynku krakowskiego z 1787 r., D. Pucek /wg S. Tomkowicz, Ulice i place Krakowa w ciągu dziejów ..., Biblioteka Krakowska nr 63-64, Kraków 1926/

22. Bibliografia

P. karta zbiorcza

24. Uwagi różne

25. Wyполнил

Waldemar Komorowski

Anna Zeńczak

Imię i nazwisko

XI 1992

data

26. Sprawdził

Dr MARIAN KORNECKI

ul. Łotetarska 12/4

31-114 Kraków

data

25.11.92

27. Załączniki

2 wkładki

1. Miejscowość KRAKÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) BUDYNEK FRONTOWY w zespole domu mieszkalnego Kamieni- ca "Wosińska" ("Łukinowska")	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. punktu 12 i 13.
---------------------------------	---	---

12.

modernizacje, ok. 1887 r. zniesienie dachu pogrążonego, budowa III p., założenie dachu kalenicowego o małym spadku, przebudowa górnych partii klatki schodowej (proj. Rajmund Meus). Po 1900 r. połowę sieni zajęto na potrzeby sklepu i przbudowano schody.

13.

i oknem wystawowym (w osi środkowej) - wszystkie te otwory prostokątne, zamknięte łukiem segmentowym. Dwa z nich (w osi zach. i środkowej) ujęte w uszate opaski o profilowanych krawędziach zewnętrznych, wyprowadzone w tynku z kluczem na osi. Trzeci, (w osi wsch.) nieco szerszy i wyższy, ujęty w opaskę kamienną, profilowaną, z kluczem na osi i odbojami u dołu. W nim brama wiodąca do sieni - dwuskrzydłowa z furtką, utworzona z ukośnie ułożonych listew blaszanych z guzami, w. XVIII w. Parter zamknięty gzymsem kordonowym. Strefa I i II p. ujęta po bokach boniowaniem pasowym (obejmuje też ono strefę III p.) z podziałami wertykalnymi w postaci lizen flankujących oś środkową i łączących się ze sobą poziomym pasem ponad oknem II p. Okna prostokątne, ujęte w profilowane opaski wyprowadzone w tynku; ośmio- (na I p.) i sześciopole (na II), ościeżnicowe. Okna I p. w skrajnych osiach ozdobione palmetkami (u góry pośrodku) - cała pozostała dekoracja skupiona na osi środkowej: nad oknem I p. kartusz z inicjałami R Ż, wsparty na esownicach połączonych z dekoracją liściastą, ponad nim plastyczny, profilowany łuk wklęsło-wypukły z uskokiem; nad oknem II p. dekoracja skromniejsza (palmetka, spływy) i bez łuku. Strefa ta u góry zamknięta silnie cieniującym gzymsem kordonowym, występującym do przodu nad częścią środkową. Okna strefy III p. prostokątne, sześciopole, ościeżnicowe w wywiedzionych w tynku opaskach; okno środkowe wyróżnione dekoracją w taki sposób, iż stanowi ono rodzaj zwieńczenia dla środkowej części niższej strefy - dekorację tworzą spływy esownicowe ujmujące okno do 2/3 wysokości i motywy roślinne. Fasada zamknięta belkowaniem wspartym na 14 konsolkach, zgrupowanych w pary. Elewacja tylna budynku frontowego. Trzypiętrowa, trójosiowa z podziałami horyzontalnymi w postaci gzymsu pomiędzy piętrami II i III oraz gzymsu wieńczącego całość. Oś zachodnia przyskonięta przez oficynę boczną aż do III p. włącznie; widoczne jest tylko okienko strychowe. Na parterze na osi wsch. szeroki otwór wejściowy do sieni zamknięty łukiem segmentowym, w osi środkowej dwuskrzydłowe drzwi stalowe o płaskim nadprożu od góry osłonięte daszkiem. Na piętrach I i III okna identyczne - prostokątne, ościeżnicowe, sześciopole; na p. II w osi wsch. żelbetowy balkonik z balustradą z płaskowników, poprzedzający drzwi balkonowe, ościeżnicowe, ośmiopole. W osi środkowej okno odmienne od pozostałych: ościeżnicowe ze ślaniem, 12-pole. Okienka strychowe w kształcie leżącego prostokąta.

Wnętrze i wyposażenie.

Kamieniarka w piwnicach: fragment portalu z wapienia, osadzonego wtórnie w przejściu między pomieszczeniami traktu tylnego, w. XVI-XVII(?) oraz węgar portalu (XVI-XVIII w. - ?) w dawnym wejściu do piwnic w ścianie pn. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, XIX w., różniące się między sobą, na ogół w profilowanych ościeżnicach,

Wkładkę założył:

Waldemar Komorowski Anna Zeńczak

(c.d. na wkładce nr 2)

XI 1992 r.

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość KRAKÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) BUDYNEK FRONTOWY w zespole domu mieszkalnego Kamieni- ca "Wosińska" ("Lukinowska")	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. punktu 13
--------------------------	--	--

13.

znajdują się w wejściu z sieni na klatkę schodową, przy podeście I p., w pomieszczeniach II p., w wejściu na klatkę schodową na poziomie III p. W klatce schodowej metalowa balustrada skonstruowana z płaskowników tworzących bogaty wzór złożony z form kolistych i esowatych wokół pionowego pręta; przy spocznikach tralki w kształcie kanelowanych kolumniek zakończonych szyszką, koniec XIX w., Z poziomu III p. na strych drewniana balustrada z dwulalkowych tralek z profilowaną poręczą, koniec XIX w. Na I piętrze stwierdzono istnienie polichromii pod warstwą tynku.

Wkładkę założył: Waldemar Komorowski Anna Zeńczak
(imię, nazwisko, data)

XI 1992 r.

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.